

10 Jordbrukets ekonomi

I kapitel 10 beskrivs jordbrukets ekonomi i dess helhet och sektorns roll i samhälls ekonomin. På företagsnivå redovisas intäkter och kostnader i jordbruket samt olika resultatmätt. Per familj redovisas även intäkter från andra förvärvskällor. Totalt omfattar redovisningen:

- Jordbrukssektorn i nationalräkenskaperna
- EAA – Ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn
- Intäkter, kostnader m.m. för företagen
- Jordbrukarhushållens inkomster
- Prisindex
- Arrendepriiser
- Markpriser
- Priser på lanbruksenheter

Sammanfattning

Jordbrukssektorn i nationalräkenskaperna

Jordbrukets bidrag till BNP uppgick 2005 till 12 miljarder kr, vilket motsvarade 0,5 % av BNP (mätt som jordbrukets förädlingsvärde till baspris i relation till BNP marknadspris). Sedan mitten av 1980-talet har jordbrukets andel successivt minskat men det bör påpekas att fullständig jämförbarhet – p.g.a. omläggning av beräkningssystemet – bara föreligger bakåt t.o.m. 1993 (**tabell 10.1**).

EAA – Ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn

EAA (Economic Accounts for Agriculture) är en ekonomisk kalkyl för jordbruket som beräknas inom alla EU-länder och som fr.o.m. år 2000 har ersatt den tidigare svenska sektorskalkylen. Jordbrukets ekonomiska resultat enligt EAA redovisas i **tabell 10.2**. Produktionsvärdet redovisas till baspriser vilket innebär att s.k. produktrelaterade direktersättningar (produktsubventioner) enligt den gemensamma jordbrukspolitikens ingår i värdet för respektive produkt. Övriga direktersättningar (produktionssubventioner) utgörs bl.a. av miljöersättningar och kompensationsbidrag.

Jordbrukssektorns produktionsvärde i löpande baspriser ökade mellan 2000 och 2004, men sjönk år 2005 med knappt 8 %. Minskningen år 2005 kan till stor del förklaras av att man då införde gårdsstödet i jordbruket. Minskningen mellan år 2005 och år 2006 är marginell och motsvarar ca 0,6 %.

Värdet av vegetabilieproduktionen till baspris minskade med knappt 5 % år 2006 jämfört med år 2005. Den totala spannmålsskörden år 2006 var 18 % lägre än året innan. Minskningen är framförallt en effekt av låg hektarskörd, som härrör sig från den torra sommaren, men arealen spannmål har också minskat, delvis beroende på gårdsstödet införande. Priset på spannmål steg mellan åren 2005 och 2006 med drygt 17 %, vilket fick till följd att värdeminskningen blev 9 % till baspriser.

Den totala skörden av raps och rybs ökade med 11 % mellan åren 2005 och 2006. Ökningen beror till stor del på att arealen höstraps ökade med 36 %. Priserna ökade samtidigt något, vilket fick produktionsvärdet på raps och rybs att öka med ungefär 23 %. Skörden och arealen av matpotatis minskade med 16 respektive 8 % mellan åren 2005 och 2006. Priset på matpotatis ökade under samma period med 46 %.

Produktionsvärdet till baspris för animalier ökade år 2006 med 1,5 % jämfört med år 2005. Slaktvolymen för nötkreatur var ungefär den samma som föregående år medan slaktvolymen

för svin minskade något. Priserna ökade med 8 respektive 6 % för nötkreatur och svin. Mjölkinvägningen var lika hög år 2006 som den var året innan, medan priset minskade med under 1 %. Ägginvägningen minskade med 2% samtidigt som priset ökade med 10 %.

Intäkter, kostnader och resultat på företagsnivå

I Jordbruksekonomiska undersökningen (JEU) är företagen grupperade efter olika driftinriktningar med hjälp av jordbruksstatistikens typklassificeringssystem, vilket dock inte innebär att redovisningen av resultatutvecklingen är renodlad till en produktionsgren. Detta hänger samman med att företagen väljs efter deras huvudsakliga driftinriktning. Företag i gruppen Jordbruksväxter kan således även ha vissa animalieinkomster, inkomster från körslor utanför företaget, hyror samt inkomster av övrig verksamhet utanför jordbruket. En resultatförändring i en viss grupp behöver därför inte enbart bero på förändrad lönsamhet inom den huvudsakliga verksamhetsgrenen.

Intäkter i jordbruket redovisas i **tabell 10.3** med uppdelning på vegetabilier, animalier och övrig produktion. I respektive intäkter ingår också inkomster från direktstöd. Kostnader i jordbruket redovisas med uppdelning på förnödenheter, underhåll, arbetskostnader, avskrivningar, arrendekostnader och räntenetto. I tabellen sker även redovisning för skogsbruket hos de olika grupperna av lantbruksföretag. Intäkterna för skogsbruket avser årets försäljningar och inkluderar inte värdeändring i skogsbeståndet.

En jämförelse av resultaten mellan år 2005 och år 2006 visar att svinföretagens genomsnittliga bruttoresultat fortsatte att förbättras, vilket det även gjorde mellan 2004 och 2005. Nettoresultatet minskar dock marginellt från 2005 men är fortfarande högre jämfört med 2004. Växtodlingsföretagens bruttoresultat förbättrades marginellt trots att intäkterna från växtodling minskade jämfört med 2005 p.g.a. dåliga skördar. De mindre och mellanstora mjölkföretagen hade endast marginella förändringar

för både intäkter och kostnader medan de större mjölkföretagen fick ett svagare resultat än året tidigare. Kött djursföretag hade i allmänhet ett sämre resultat jämfört med 2005 framförallt p.g.a. att de övriga intäkterna minskade och kapitalkostnaderna ökade.

Jordbrukarhushållens inkomster

I **tabell 10.4** redovisas genomsnittliga taxerade nettointäkter i olika storleksgrupper av jordbruksföretag för åren 2000–2005. Av tabellen framgår att den taxerade förvärvsinkomsten för hushållen vid företag med mindre än 20 ha åker till mer än 90 % utgörs av inkomst av tjänst. Med ökande företagsstorlek sjunker denna andel och är vi de största företagen 47 %.

I **tabell 10.5** återfinns med uppdelning på län jordbrukarhushållens genomsnittliga taxerade inkomst för 2005 av näringsverksamhet och tjänst samt nettoinkomst av kapital. Genom att därutöver beakta underskott av näringsverksamhet, nettoförändring av expensionsmedel samt allmänna avdrag har hushållsinkomsten före transfereringar erhållits. Vidare redovisas positiva ej skattepliktiga transfereringar, negativa transfereringar samt hushållsinkomsten efter dessa transfereringar.

Av **tabell 10.5** framgår att jordbrukarhushållen i Kronobergs län hade den högsta genomsnittliga hushållsinkomsten efter transfereringar, 322 500 kr vilket var 25 % över riksgenomsnittet. Därefter följde Jönköpings, Västerbottens och Kalmar län. Lägst inkomst redovisades för Gotlands län med 223 800 kr per hushåll, vilket var 13 % under riksgenomsnittet. Därefter följde Södermanlands, Dalarnas och Gävleborgs län.

Prisindex

En jämförelse mellan jordbrukets olika prisindex visar att jordbrukets avräkningspriser i genomsnitt stigit med 15 % mellan åren 2000 och 2007 medan kostnaderna för att ta fram olika produkter stigit med 28 % enligt Produktionsmedelsprisindex (**tabell 10.6**). Prisutveck-

lingen i detaljledet visar under samma period en prisökning på 8 %.

I **tabell 10.7** visas några av de prisserier som utnyttjats vid indexberäkningarna. Tabellen visar att priserna på produktionsmedel som dieselolja och handelsgödsel ökat under den redovisade perioden. Jordbrukarnas avräkningspriser för djur har inte ökat under perioden medan de flesta andra avräkningspriser ökat.

I **tabell 10.8** visas indextal för olika delposter i avräkningsprisindex. Prisutvecklingen sedan 2000 har varit rätt splittrad. Exempelvis har avräkningspriset på oljeväxter och spannmål stigit kraftigt de sista åren medan avräkningspriset på sockerbetor och gris sjunkit.

Arrendepriser

Jordbruksarrendena har ökat kontinuerligt i pris under senare år. Jämför **tabell 2.3**.

Arrenden inom jordbruket kan vara av skilda slag. Ett arrende kan t.ex. avse en hel gård med tillhörande byggnader och bostadshus eller ett sidoarrende på mindre än ett hektar. Det kan röra sig om några hektar av den bästa åkermarken eller åkermark avsedd för bete. Detta påverkar naturligtvis arrendepri- serna liksom om marken arrenderas från nära släkt eller vänner.

Det är också vanligt att arrenden är gratis. Andelen gratisarrenden i olika delar av Sverige redovisas i tablan nedan.

Andelen gratisarrenden av jordbruksarrendena 2004 och 2006:

Område	Län	2004, %	2006, %
Sydsverige	K,M	5	7
Västsverige	N,O	10	17
Småland med öarna	F,G,H,I	15	15
Östra Mellansverige	AB,C,D,E,T,U	5	14
Norra Mellansverige	S,W,X	43	40
Norra Sverige	Y,Z,AC,BD	61	43
Hela riket		13	19

Sammanställningen avser enbart marknadsmässiga arrenden, dvs. släkhtarrenden och arrenden genom självägda bolag ingår inte.

Gratisarrendena är vanligast i norra Sverige där 43 % av arrendena var gratis 2006. Lägst var andelen i Sydsverige (7 %).

I **tabell 10.9** redovisas de genomsnittliga arrendepriserna år 2006 för jordbruksmark, dvs. både åker- och betesmark, samt för enbart åkermarken. För jordbruksmarken var genomsnittspriset 1 095 kr per hektar om gratisarrendena medräknas och 1 202 kr om de inte tas med. För enbart åkermarken var arrendepriserna i genomsnitt drygt 190 kronor högre än för jordbruksmarken. De regionala skillnaderna var dock stora. Arrendepriserna i det jordbruksdominerade sydsverige var avsevärt högre än i norra Sverige.

Sedan 1994 har arrendepriserna stigit med 38 %. En kraftig ökning syntes mellan 2000 och 2001 då de steg med omkring 7 % (**tabell 10.10**).

Priset på jordbruksmark

Priser för jordbruksmark har ökat kontinuerligt sedan Sveriges EU-inträde 1995. Mellan 2005 och 2006 har ökningen dock varit något lägre än föregående år men ligger ändå på i genomsnitt ca 10 % (**tabell 10.11**).

Procentuellt sett har ökningen det senaste året varit störst i Södra Sverige samt i slättbygderna i Norra Götaland och Svealand. Föregående år var det priserna i Norrland som steg mest.

Det genomsnittliga priset för jordbruksmark i Sverige beräknades år 2006 till 34 300 kr per hektar, vilket är tre gånger så högt som 1995. Priset var högst i Götalans Södra Slättbygder med 88 500 kr per hektar och lägst i Övre Norrland med 6 600 kr per hektar.

En viktig orsak till att priserna för jordbruksmark stigit de senaste åren är den reform av jordbrukspolitiken som trädde i kraft 1 januari 2005. Reformen innebar att stödet till jordbruket förändrades från att vara kopplat till odlad areal av vissa grödor och viss djurhållning till att ges i förhållande till arealen oavsett vilken gröda som odlas. Det innebar att mark som tidigare inte fått något stöd, främst åkermark som används för vallodling samt betesmark, blev stödberättigad. Förändringen gynnade

främst skogsbygderna och de norra delarna av landet. Även det allmänna ekonomiska läget med låga räntor samt högre spannmålspriser torde ha varit gynnsam för prisutvecklingen.

Det bör understrykas att prisstatistiken bygger på ett relativt litet antal köp. Den kraftiga variationen mellan olika år kan i viss utsträckning bero på detta (se nedan).

Priser på lantbruksenheter

År 2007 redovisades totalt 3 800 marknadsmässiga köp av fastigheter för jord- och skogsbruksändamål med en genomsnittlig köpeskilling av 1 657 000 kr. Ett ovägt medelvärde för köpeskillingskoefficienten var 2,24 (tabell 10.12).

Om statistiken

Jordbrukssektorn i nationalräkenskaperna

Värdet av landets samlade produktion redovisas i nationalräkenskaperna i form av den s.k. bruttonationalprodukten.

Produktionen redovisas på dels näringsliv och hushåll, dels offentliga myndigheter. Nationalräkenskaperna redovisar även uppgifter om försörjningsbalansen och nationalinkomsten och dess användning. SCB svarar för redovisningen av nationalräkenskaperna.

Näringsgrensindelningen ansluter sig till SNI 92 (standard för svensk näringsgrensindelning 1992). Jordbruk räknas till ekonomisk aktivitet enligt SNI 01, dvs. förutom egentligt jordbruk med husdjursskötsel även trädgårdsbruk, pälsdjursskötsel, hästavel, renskötsel, biodling, jakt m.m. Jordbrukets inkomster av skogsbruk och fiske ingår inte och inte heller veterinärverksamhet och vissa offentliga myndigheters konsulttjänster i jordbruket.

Bruttonationalprodukten (BNP) till marknadspris beräknas som summan av förädlingsvärdena (kostnaderna för arbetskraft samt företagets driftsöverskott brutto) från samtliga näringsgrenar. Beräkningarna av produktionen inom jordbruket baseras huvudsakligen

på Jordbruksverkets EAA-kalkyl.

EAA – ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn

EAA är ett räkenskapssystem för jordbruket som baseras på European System of Integrated Economic Accounts (ESA), ett redovisningssystem som följer FN:s rekommendationer för nationalräkenskaper.

EAA följer principen att all jordbruksproduktion skall ingå och avsikten med kalkylen är att beräkna värdet av all produktion och alla kostnader för denna produktion för att kunna upprätta en resultaträkning. För detta finns en förteckning över de produktionsgrenar och andra aktiviteter som anses vara karakteristiska för jordbruket och som därför skall ingå i beräkningarna, oavsett på vilken typ av företag produktionen sker. EAA är en kalkyl för jordbrukssektorn men innefattar inte jordbrukarhushållens intäkter från annan verksamhet, såsom från skogsbruk eller anställning.

Intäkter från och kostnader för försäljning av vidareförädlade produkter skall i princip inte ingå i EAA. För företag som har flera produktionsprocesser vertikalt integrerade, exempelvis djuruppfödning och gårdsslakteri med försäljning, gäller således att enbart intäktsvärdet från och kostnaderna för primärproduktionen av jordbruksprodukter skall ingå i EAA. Inte heller ingår förädlade mjölkprodukter.

I EAA utgörs undersökningspopulationen av alla företag som bedriver växtodling på fri-land (inkl. trädgårdsodling) eller under glas, husdjursskötsel, uppfödning av hästar eller sällskapsdjur (dock ej för eget privat bruk), biodling, renskötsel, pälsdjursskötsel, uppfödning av vilt i hägn eller entreprenadtjänster åt andra jordbruksföretag. Utöver detta kan sådana verksamheter ingå som intäkts- eller kostnadsmissigt ur statistiksynpunkt inte kan skiljas från jordbruksverksamheten. Sådana verksamheter benämns ”Sekundära ej särskiljbara icke-jordbruksaktiviteter”. För Sverige ingår här väsentligen maskintjänster utanför sektorn, såsom snöröjning åt kommuner.

EAA bygger till största delen på sammanställningar och bearbetningar av redan befint-

ligt statistikunderlag, såsom lantbruksregistret (LBR), skördestatistik, prisstatistik, slaktstatistik och bokföringsunderlag. Det primärmaterial som särskilt tas fram inom ramen för denna statistik är intäkter för trädgårdsnäringen samt arrendekostnader och avskrivningskostnader för maskiner och redskap.

Intäkter, kostnader och resultat på företagsnivå

Jordbruksekonomiska undersökningen (JEU), som genomförs av SCB på Jordbruksverkets uppdrag, redovisar utvecklingen av lantbruksföretagens inkomst- och lönsamhetsförhållanden enligt företagsekonomiska principer. Resultaten från JEU används för jordbrukspolitiska ställningstaganden samt för rådgivning, undervisning och forskning.

Sverige skall som medlemsland i EU lämna uppgifter från JEU till EU:s bokföringssystem Farm Accountancy Data Network (FADN). Uppgifterna i FADN används främst som underlag för jordbrukspolitiska beslut och för uppföljning av EU:s jordbrukspolitik CAP (Common Agricultural Policy).

JEU baseras på ett omfattande primärmaterial för ett urval av företag. Det består av bokföringsmaterial avseende inkomster och utgifter samt uppgifter om lager, inventarier och anläggningar. Resultaten redovisas nationellt som medeltal per företag efter riksområden, driftsinriktningar och standardiserat arbetsbehov (uttryckt i standardtimmar). Redovisningen på driftsinriktningar sker såväl enligt svensk typologi som enligt EU:s typologi.

Urvalet är ett stratifierat slumpmässigt urval av företag. Den urvalsplan som EU antagit för JEU har inneburit en successiv utökning av urvalet t.o.m. JEU 1998, då det var fullt utbyggt. Under uppbyggnaden av antalet företag har företagen i princip behållits utan utbyte, oavsett hur många år de deltagit, för att snabbt komma upp i den av EU angivna urvalstorleken. I de följande undersökningsårgångarna har urvalet successivt förnyats.

Fr.o.m. JEU 1996 anpassades undersökningens datainnehåll till kraven för FADN. Denna anpassning innebär att beräkningarna

av resultatet i jordbruket i princip enbart omfattar nominellt resultat till nukostnad. Dessutom redovisas ett modifierat nominellt resultat till anskaffningskostnad genom att alternativa beräkningar för avskrivningskostnader görs på anskaffningsvärden. För skogsbruket ändrades redovisningen till kontantredovisning vilket innebär att förändring i skogsförrådet inte beaktas i resultatet.

JEU förändrades i väsentliga delar under perioden 1995–1998, bl.a. som följd av anpassning till EU:s FADN-system. Undersökningsresultaten för 2006 kan på grund av dessa ändringar bara jämföras bakåt t.o.m. JEU 1996. Under 2004 utökades urvalet för att även representera trädgårdsnäringen.

Härutöver bör vid jämförelser beaktas den statistiska osäkerheten till följd av urvalets begränsade storlek. Medelfelen för medeltalskattningarna anges i redovisningen i Statistiska meddelanden. Det kan noteras att medelfelen för intäkter och driftskostnader totalt ofta ligger i storleksordningen 2–10 %. För skattningar av bruttoreultat ligger medelfelen för vissa grupper högre.

Jordbrukarhushållens inkomster

Undersökningen Jordbrukarhushållens inkomster genomförs av SCB på uppdrag av Jordbruksverket. Den bygger på en samarbetning mellan Lantbruksregistret (LBR) och den totalräknade inkomststatistiken (IoT). Från LBR hämtas uppgifter om vilka som var brukare vid lantbruksföretagen det aktuella året samt de uppgifter som behövs för att fördela brukarna på olika redovisningsgrupper. Från IoT, som innehåller uppgifter om hela Sveriges befolkning, hämtas uppgifter om inkomster, avdrag, skatter och sociala ersättningar.

Medelvärden per hushåll redovisas för ett stort antal ekonomiska variabler med fördelning på riksområden, storlek efter åkerareal, driftsinriktningar samt brukarens ålder. Vidare redovisas antalet hushållsmedlemmar för samma grupper, vilket möjliggör en beräkning av medelvärden per hushållsmedlem. Dess-

utom redovisas medelvärden för brukare och maka/make med uppdelning på kvinnor och män för några variabler.

I redovisningar avseende inkomstären till och med 1998 ingick endast brukaren och brukarens maka/make. Från och med inkomståret 1999 redovisas uppgifterna per hushåll med i princip samma definition av hushållet som i registret över totalbefolkningen (RTB). I RTB-hushållet ingår personer som är gifta med varandra (även registrerat partnerskap), sammanboende som har gemensamt barn och barn oavsett ålder som bor på samma fastighet som föräldrarna. RTB-hushållet kan bestå av maximalt två generationer. Denna förändring samt det från och med år 2000 påverkas dessutom något av det från och med år 2000 nya sättet att producera Lantbruksregistret, vilket inneburit att andelen äldre brukare minskat, försvårar jämförelser med uppgifter avseende inkomståret 1999 och tidigare.

Prisindex

Jordbruksverket beräknar och publicerar månatligen indextal över prisutvecklingen på jordbrukets område. Indexsystemet syftar främst till att möjliggöra jämförelser mellan jordbruksprodukternas prisutveckling i olika produktions- och handelsled. Fr.o.m. år 2004 publiceras indexserierna med 2000 som basår.

Följande indexserier ingår i indexsystemet:

- 1 Produktionsmedelsprisindex (PM-index)
- 2 Avräkningsprisindex (A-index)
- 3 Producentprisindex för livsmedelsindustrin, jordbruksreglerade livsmedel (PPI-J)
- 4 Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel (KPI-J)

Härutöver redovisas för jämförelser och analyser index för livsmedel i KPI.

Serierna 1 och 2 utarbetas av Jordbruksverket och 3 och 4 av SCB på uppdrag av Jordbruksverket. Indextalen skall i princip visa prisutvecklingen vid oförändrad kvalitet på de varor som prismäts. Höjda priser till följd av förbättrad varukvalitet skall således ej påverka

index.

Basperiod för indextalen är 2000. EU-medlemskapet 1995 har medfört att indexserierna 1–2 har förändrats såväl innehållsmässigt som metodmässigt. Vikterna i index-serierna 1–2 ändras inte längre årligen utan byts med vissa intervall, fastställda av EU.

Produktionsmedelsprisindex (PM-index) belyser prisutvecklingen för de produktionsmedel som används i jordbruket. Prismätningen sker för förnödenheter, tjänster, underhåll samt investeringar. Vägningstalen i produktionsmedelsprisindex baseras på den ekonomiska kalkylen (EAA) för jordbruket. Vid den löpande indexframskrivningen används i möjligaste mån de priser som möter jordbrukaren vid inköp av olika produktionsmedel. Priserna i EAA-kalkylen och produktionsmedelsprisindex redovisas exklusive mervärdesskatt.

Avräkningsprisindex (A-index) visar den genomsnittliga utvecklingen av producentpriserna på jordbruksprodukter i landet. Fram t.o.m. 1994 ingick i denna indexserie enbart de produkter som omfattades av den dåvarande svenska jordbruksregleringen. Inom EU ingår trädgårdsnäringen i jordbrukssektorn, varför A-index fr.o.m. 1995 utvidgats till att omfatta prisutvecklingen även på dessa produkter. Vägningstalen i A-index grundas på den ekonomiska kalkylen (EAA) för jordbruket. De i indexberäkningarna använda priserna skall i princip avse pris vid gård.

Producentprisindex för livsmedelsindustrin, jordbruksreglerade livsmedel (PPI-J) är en delserie av SCB:s producentprisindex (PPI) och mäter prisutvecklingen på de livsmedel som lämnar livsmedelsindustrin och avser jordbruksprodukter, vilka ingick i den tidigare jordbruksprisregleringen. I denna prisserie mäts inte prisutvecklingen för trädgårdsprodukter.

Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel (KPI-J) är en delserie av SCB:s konsumentprisindex (KPI) och följer utvecklingen på priserna till konsument på samma produkter som PPI-J. Liksom för PR-index och PPI-J ingår inte prisutvecklingen för trädgårdsprodukter i KPI-J.

Konsumentprisindex (KPI) utarbetas må-

nadsvis av SCB och mäter prisutvecklingen i detaljhandeln vid oförändrad levnadsnivå. Mervärdesskatten registreras i konsumentprisindex men inte i övriga indexserier (se även kapitel 19).

Arrendepriser

Arrendeprisundersökningar har genomförts intermitterant av Jordbruksverket sedan 1994. Syfte och urvalsstorlek har varierat något över åren. I undersökningen för år 2006 var urvalet 1 800 jordbrukare vilka enligt Lantbruksregistret arrenderade åker (**tabell 10.9**).

Priset på jordbruksmark

EU-inträdet innebar bl.a. önskemål om en statistisk redovisning av marknadspriserna på jordbruks- och åkermark. Regelbunden statistik avseende rena markpriser, uttryckt i kronor per hektar, hade tidigare inte framtagits för Sverige. Dock har vissa överslagsmässiga beräkningar gjorts av Jordbruksverket.

Köp av enbart jordbruksmark är så sällan förekommande att statistik baserad på enbart sådana köp skulle bli alltför bristfällig för statistisk redovisning. De flesta köp av jordbruksmark omfattar också andra ägoslag eller byggnader. Till grund för redovisningen i **tabell 10.11** ligger dels det prismaterial (köpeskillingsstatistik) som används av SCB vid beräkning av fastighetsprisutvecklingen, dels uppgifter om det totala fastighetsbeståndet.

Det använda prismaterialet begränsas till vanliga köp, vilka representerar marknadsvärdet enligt fastighetstaxeringslagen. Endast köp med en total areal på minst två hektar och ett taxeringsvärde på minst 1 000 kr ingår. Vidare omfattar statistiken bara köp med köpeskillingskoefficienter i intervallet 0,5–6,0, vilket innebär att s.k. extrema köp inte tas med. Inte heller ingår köp med intressegemenskap (såsom mellan nära släktingar) eller köp där lösöre ingår i köpeskillingen.

För varje köp har värdet av jordbruksmarken uppskattats genom antagandet att denna andel av det totala priset är detsamma som jordbruksmarkens andel av taxeringsvärdet för

den köpta egendomen.

För att statistiken skall ge en rättvisande och representativ bild av markpriserna vid genomförda köp har använts s.k. efterstratifiering. Vid denna har använts uppgifter från det totala fastighetsbeståndet i taxeringsregistret.

Priser på lantbruksenheter

SCB upprättar årligen statistik över antalet lagfartsärenden samt över priserna på jordbruksfastigheter. Lagfartsstatistiken avser att belysa antalet ägarskiften och omsättningen för lagfarna fång av lantbruksenheter.

Den s.k. köpeskillingskoefficienten som redovisas i **tabell 10.12** utgör kvoten mellan köpeskillning och taxeringsvärde, vilket är det taxeringsvärde som sattes vid 2005 års allmänna fastighetstaxering för lantbruk. Den redovisas som ovägt medelvärde. Vid beräkningen av köpeskillingskoefficienten tas inte med s.k. släktköp, dvs. köp från föräldrar, far- eller morföräldrar eller från make/maka.

Annan publicering

Nationalräkenskaperna: Tabellen grundas på beräkningsunderlag från Nationalräkenskaperna vid SCB.

EAA: Statistiska meddelanden JO 45 SM 0702. Statistiken är tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats, www.sjv.se eller på SCB:s webbplats www.scb.se

Jordbruksekonomiska undersökningen: Nationellt publiceras JEU-resultaten i serien Statistiska Meddelanden, senast i JO 40 SM 0801. Redovisning lämnas för företag med kalenderåret som redovisningsperiod. Statistiken presenteras såväl med svensk typologi som EU:s typologi. I samtliga tabeller klassificeras företagen efter region och storleksklass efter standardtimmar.

Jordbruksekonomiska undersökningen publiceras också i Sveriges Statistiska Databaser (SSD) som kan nås via SCB:s webbplats www.scb.se.

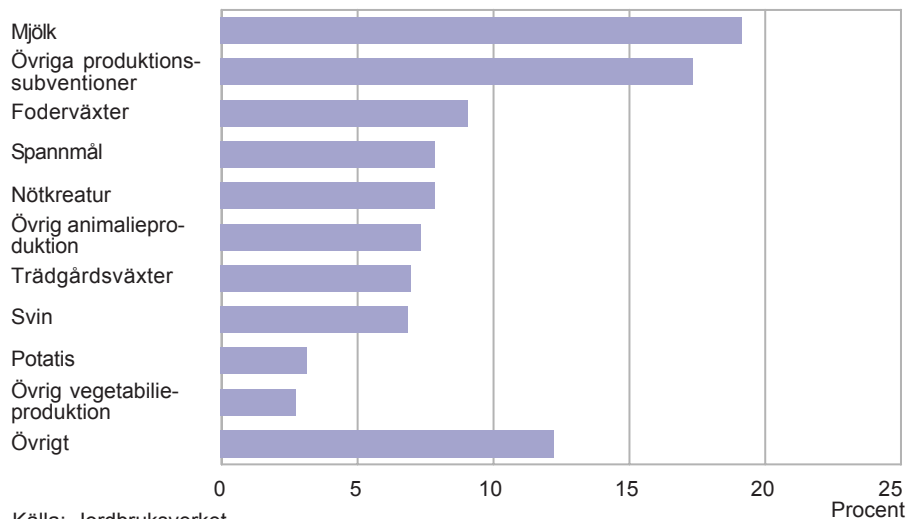
Jordbrukarhushållens inkomster: Statistiska meddelanden, Jordbrukarhushållens inkomster 2005, JO 42 SM 0701.

Prisindex: Prisindex och priser inom livsmedelsområdet, JO 49 SM 0805. Statistiken är tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats, www.sjv.se eller på SCB:s webbplats www.scb.se.

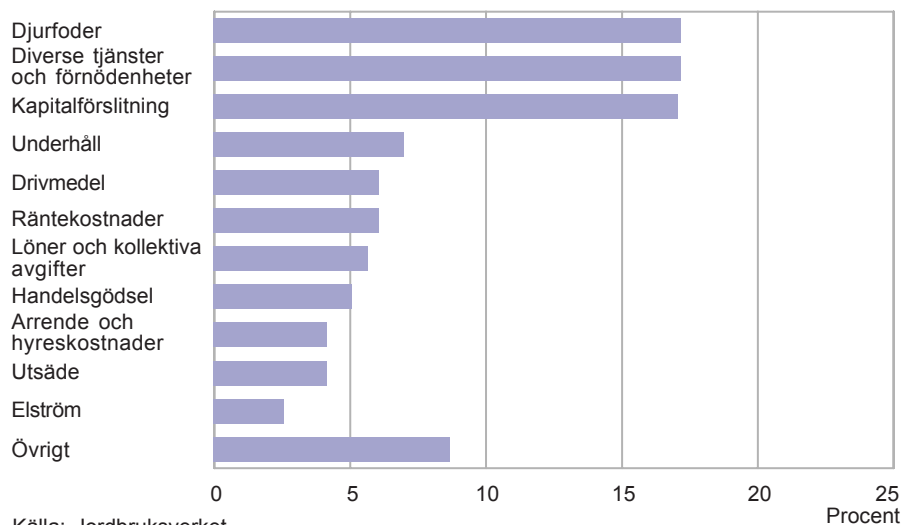
Arrendepriser: Arrendepriser på jordbruksmark 2006, JO 39 SM 0701. Statistiken är tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats, www.sjv.se under rubriken Statistik. Denna statistik publiceras vartannat år.

Markpriser: Priser på jordbruksmark 2006, JO 38 SM 0701. Statistiken är tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats, www.sjv.se under rubriken statistik och fakta.

Priser på lantbruksenheter: SCB, Statistiska meddelanden, BO 41 SM 0801.

Figur 10A**Jordbrukets produktionsvärde till baspriser år 2006 i löpande priser***Output value in the agricultural sector at current basic prices*

Källa: Jordbruksverket.

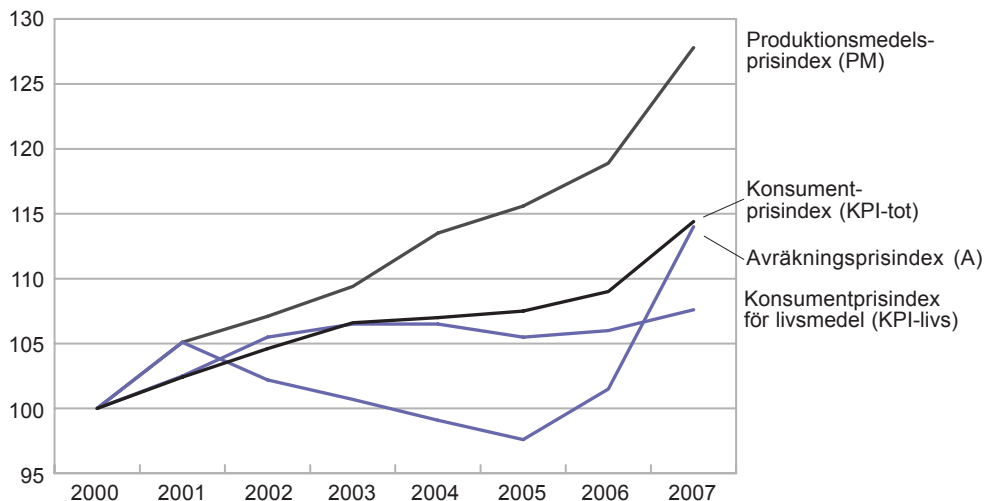
Figur 10B**Jordbrukets kostnader till baspriser år 2006 i löpande priser***Costs in the agricultural sector at current basic prices*

Källa: Jordbruksverket.

Figur 10C
Jordbrukets prisindex 2000–2007 (2000=100)

Agricultural price indices

Procent

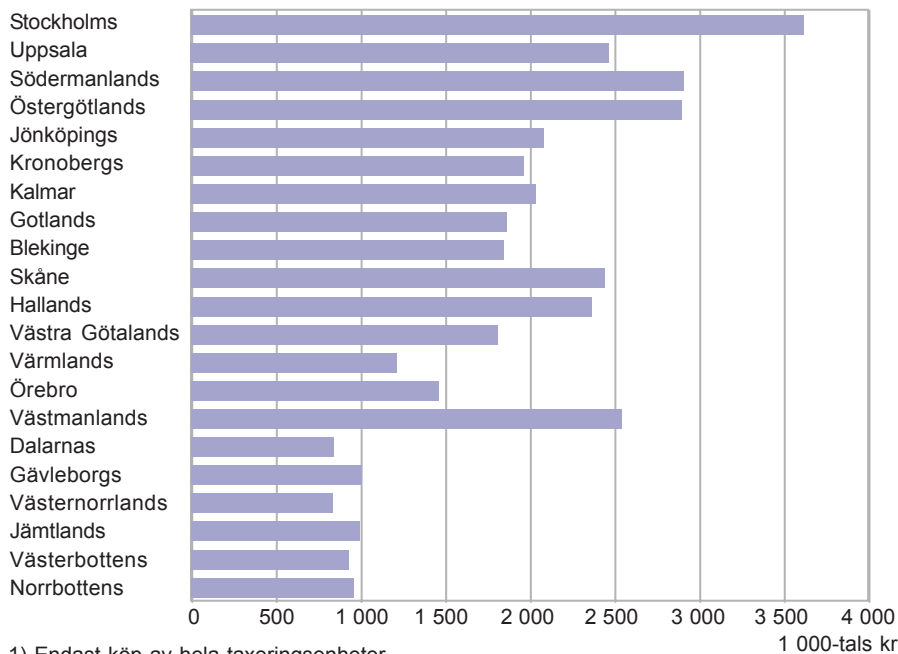

Källa: Jordbruksverket.

Figur 10D
Försålda lantbruksenheter¹ år 2007*, köpeskilling medelvärde, 1 000-tals kr

Sold agricultural units, average market price

Län:

1) Endast köp av hela taxeringsenheter.

Källa: SCB, Fastighetspris- och lagfartsstatistik.

Tabell 10.1
Jordbrukets bidrag till bruttonational-
produkten till marknadspris 1993–2005
enligt ENS95. Löpande priser, milj. kr
Contribution to gross domestic product by
agriculture according to ESA95. Current
prices

År	Totala brutto- nationalproduk- ten till mark- nadspris, miljoner kr	Jordbrukets bidrag till bruttonationalprodukten (jordbrukets förädlings- värde till baspris)	
		Miljoner kr	Procentuell andel
2005	2 552 597	11 961	0,5
2004	2 471 092	15 234	0,6
2003	2 373 151	15 546	0,7
2002	2 328 614	15 924	0,7
2001	2 273 786	15 979	0,7
2000	2 249 987	15 067	0,7
1999	2 155 182	15 204	0,7
1998	2 060 494	16 417	0,8
1997	1 984 795	16 595	0,8
1996	1 937 136	16 438	0,8
1995	1 909 251	18 960	1,0
1994	1 836 294	18 510	1,0
1993	1 766 570	18 168	1,0

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Tabell 10.2**Jordbrukets produktionsvärde, kostnader och nettoöverskott till baspriser för åren 2000–2006 i löpande priser, mkr***EAA (Economic Accounts for Agriculture) at basic prices 2000–2006 at current prices*

EAA	2000	2003	2004	2005	2006
01 Spannmål (inkl. utsäde)	7 105	7 483	7 053	4 221	3 840
02 Industrigrödor	1 592	1 735	1 918	1 594	1 296
02.1 Oljeväxtfrön (inkl. utsäde)	362	419	653	404	486
02.2 Proteingrödor (inkl. utsäde)	146	174	223	89	79
02.4 Sockerbeter	1 076	1 134	1 029	1 083	711
02.5 Andra industrigrödor	7	8	14	17	22
03 Foderväxter	5 215	4 541	4 864	4 703	4 462
04 Köks- och plantskoleväxter	2 819	2 948	2 765	2 977	2 995
04.1 Färska grönsaker	1 219	1 405	1 362	1 485	1 486
04.2 Blommor och växter	1 600	1 542	1 403	1 492	1 509
05 Potatis	1 183	1 571	1 215	1 275	1 558
06 Frukt och bär	336	422	409	461	403
09 Andra växter och vegetabiliska produkter	37	51	42	63	41
10 Vegetabilieproduktion (01 till 09)	18 288	18 751	18 268	15 294	14 596
11 Djur	9 203	9 817	10 106	9 126	9 353
11.1 Nötkreatur	3 909	4 464	4 505	3 635	3 855
11.2 Svin	3 335	3 222	3 517	3 385	3 386
11.3 Hästar	547	508	491	471	455
11.4 Får och getter	150	173	168	148	160
11.5 Fjäderfä	868	947	899	908	890
11.6 Andra djur	394	503	526	579	607
12 Animaliska produkter	11 229	11 350	11 357	10 912	10 989
12.1 Mjölk	10 011	9 926	9 822	9 458	9 470
12.2 Ägg	808	936	994	893	959
12.3 Andra animaliska produkter	411	489	541	561	560
13 Animalieproduktion (11+12)	20 432	21 167	21 463	20 038	20 342
14 Produktion av jordbruksvaror (10+13)	38 719	39 917	39 731	35 332	34 938
15 Produktion av jordbrukstjänster	938	1 875	2 148	2 659	2 712
16 Jordbrukets produktion (14+15)	39 657	41 792	41 878	37 991	37 650

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.2 (forts.)

EAA	2000	2003	2004	2005	2006
17 Sekundära icke jordbruksaktiviteter	1 463	2 274	2 371	2 821	2 906
18 Jordbrukssektorns produktion (16+17)	41 120	44 066	44 250	40 812	40 556
19 Total insatsförbrukning	27 858	28 428	29 482	29 875	29 593
19.01 Utsäde	1 628	1 680	1 560	1 742	1 794
19.021 Elektricitet	947	1 160	1 140	1 075	1 064
19.023 Drivmedel	2 306	2 122	2 221	2 571	2 596
19.03 Handelsgödsel	1 856	2 446	2 234	2 204	2 160
19.04 Växtskyddsmedel	865	646	699	777	715
19.05 Veterinärkostnader	237	310	320	307	313
19.06 Djurfoder	9 785	7 603	8 019	7 614	7 429
19.07 Underhåll maskiner	2 461	2 353	2 321	2 237	2 192
19.08 Underhåll ekonomibyggnader	563	758	740	798	805
19.09 Tjänster från andra jordbruksföretag	938	1 875	2 148	2 659	2 712
19.10 Diverse tjänster och förnödenheter	5 925	7 109	7 656	7 497	7 412
20 Förädlingsvärde brutto till baspris (18-19)	13 262	15 638	14 768	10 937	10 963
21 Kapitalförslitning	5 881	6 404	6 756	7 122	7 365
21.1 Utrustning	4 536	4 986	5 366	5 696	5 905
21.2 Byggnader	1 344	1 418	1 391	1 426	1 461
22 Förädlingsvärde netto till baspris (20-21)	7 382	9 234	8 011	3 815	3 597
23 Löner och kollektiva avgifter	1 841	2 883	2 934	2 459	2 410
24 Övriga produktionsskatter	0	0	0	0	0
25 Övriga produktionssubventioner	3 421	3 810	3 686	8 357	8 545
26 Faktorinkomst (22-24+25)	10 802	13 044	11 697	12 172	12 143
27 Driftöverskott netto (22-23-24+25)	8 961	10 160	8 763	9 712	9 733
28 Arrende- och hyreskostnader	1 259	1 996	2 005	1 815	1 779
29 Räntekostnader	2 513	2 948	2 582	2 570	2 594
30 Ränteintäkter	171	446	522	428	433
31 Företagsinkomst netto (27-28-29+30)	5 360	5 663	4 698	5 756	5 793

Tabell 10.3
Intäkter, kostnader m.m. till nukostnader i jord- och skogsbruket 2005 och 2006. Redovisning för riksområden (RO) och riket, driftsinriktningar samt storleksklasser efter standardtimmar, kr per företag¹

Receipts, costs etc. at current costs in agriculture and forestry. Data for major regions (RO) and the entire country, types of farming and size groups in standard man hours

JEU 2005				JEU 2006			
RO 1		RO 2		RO 1		RO 2	
Växtodlingsföretag	Mjolkföretag	Mjolkföretag	Mjolkföretag	Växtodlingsföretag	Mjolkföretag	Mjolkföretag	Mjolkföretag
800–	1 600–	3 200–	3 200–	800–	1 600–	3 200–	3 200–
1 599	3 199	5 599	5 599	1 599	3 199	5 599	5 599

Jordbruket*Intäkter*

Vegetabilier	242 600	646 200	45 700	14 200	225 600	624 000	26 200	8 800
Animalier	5 100	11 700	1 008 000	984 200	1 800	4 500	954 400	987 600
Övrigt	82 800	212 500	86 700	76 600	105 400	236 000	85 200	84 000
Direktorsättningar	110 200	257 300	273 400	234 900	124 200	278 600	273 200	260 900
Summa intäkter	440 700	1 127 700	1 413 700	1 310 000	457 000	1 143 100	1 339 100	1 341 300

Kostnader

Förnödenheter	135 000	339 100	369 400	366 900	141 600	363 600	362 700	376 200
Underhåll	34 700	87 200	103 000	88 700	34 600	83 000	90 400	98 400
Övrigt	106 600	216 500	350 400	322 300	110 700	206 100	328 400	331 000
Summa kostnader	276 300	642 800	822 900	778 000	286 900	652 700	781 500	805 700

Resultat före avskrivningar, arbets- o. arrendekostnader samt räntenetto

	164 400	484 900	590 900	532 000	170 100	490 400	557 600	535 600
--	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Arbetskostnader

	7 300	18 700	44 100	41 700	5 600	23 400	50 200	40 200
--	-------	--------	--------	--------	-------	--------	--------	--------

Resultat före avskrivningar, arrende kostnader och räntenetto

	157 100	466 200	546 800	490 300	164 500	467 000	507 400	495 500
--	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Avskrivningar

Ekonomibyggnader o. byggnadsinvent.	45 500	82 900	132 700	116 900	46 200	76 800	118 100	122 100
Markinvent. och markanlägggn.	2 200	2 100	2 100	2 800	4 100	1 300	5 200	3 100
Maskiner och redskap	52 900	128 700	108 500	107 600	58 600	137 900	108 600	115 600
Summa avskrivningar	100 700	213 700	243 300	227 300	108 900	216 000	231 900	240 800

1) Företagen är klassade efter sin huvudsakliga driftsinriktning.

Källa: SCB, Jordbruksekonomiska undersökningen (JEU).

Tabell 10.3 (forts.)

	JEU 2005				JEU 2006			
	RO 1		RO 2		RO 1		RO 2	
	Växtodlingsföretag	Mjölkföretag	Mjölkföretag	Mjölkföretag	Växtodlingsföretag	Mjölkföretag	Mjölkföretag	Mjölkföretag
	800– 1 599	1 600– 3 199	3 200– 5 599	3 200– 5 599	800– 1 599	1 600– 3 199	3 200– 5 599	3 200– 5 599
Jordbruket								
Arrendekostnader	24 100	91 600	36 000	19 800	22 500	92 100	34 800	21 800
Resultat före räntenetto	32 300	160 900	267 400	243 100	33 100	158 900	240 700	232 800
Räntenetto	20 200	56 300	61 000	19 400	23 300	50 100	47 500	30 200
Resultat i jordbruket före ränta på eget kapital o. ersättn. för eget arbete	12 100	104 600	206 400	223 700	9 800	108 800	193 200	202 700
Skogsbruket								
Intäkter (exkl. värdeändr. skogsförråd)	21 883	16 050	38 287	107 622	13 390	14 302	14 605	117 634
Kostnader	3 491	2 096	5 067	21 027	1 277	1 426	1 710	11 729
Resultat före avskrivningar, arbetskostnader och räntenetto	18 392	13 953	33 220	86 595	12 113	12 876	12 895	105 905
Arbetskostnader	82	1 739	2 444	1 944	–	2 981	2 191	2 087
Avskrivningar på maskiner och redskap	1 422	982	1 172	5 719	1 175	657	1 487	6 440
Resultat före räntenetto	16 888	11 233	28 920	78 472	10 938	9 238	8 385	96 926
Räntenetto	0	-234	-3 518	-3 996	-6	-396	-3308	-4320
Resultat i skogsbruket före ränta på eget kapital o. ersättn. för eget arbete	16 887	10 999	25 402	74 475	10 932	8 842	5 077	92 606
Resultat i jord- och skogsbruket före ränta på eget kapital och ersättning för eget arbete	28 987	115 599	231 802	298 175	20 732	117 642	198 277	295 306

Tabell 10.3 (forts.)

	JEU 2005				JEU 2006			
	RO 3	Riket			RO 3	Riket		
	Mjolk- företag	Mjolk- företag ¹	Företag med köttdjur	Företag med svin	Mjolk- företag	Mjolk- företag ¹	Företag med köttdjur	Företag med svin
	1 600–	1 600–	800–	1 600–	1 600–	1 600–	800–	1 600–
	3 199	3 199	3 199	5 599	3 199	3 199	3 199	5 599
Jordbruket								
<i>Intäkter</i>								
Vegetabilier	2 000	9 600	19 600	115 800	-2 200	5 300	20 900	159 500
Animalier	403 100	387 000	249 400	1 071 900	380 500	381 500	236 800	1 284 300
Övrigt	18 100	29 100	178 100	132 200	22 700	43 100	133 900	214 500
Direktersättningar	172 400	172 400	289 400	140 000	295 300	177 400	295 700	170 300
Summa intäkter	709 000	598 100	736 600	1 459 900	696 300	607 300	687 300	1 828 500
<i>Kostnader</i>								
Förnödenheter	169 100	156 400	126 900	536 200	169 400	156 900	124 000	683 500
Underhåll	39 700	43 200	67 400	65 700	46 000	44 600	51 900	95 500
Övrigt	200 300	170 800	171 400	352 500	189 600	172 600	179 300	431 600
Summa kostnader	409 100	370 400	365 600	954 300	405 000	374 100	355 200	1 210 500
Resultat före av- skrivningar, arbets- o. arrendekostnader samt räntenetto	299 900	227 700	371 000	505 500	291 300	233 200	332 100	618 000
Arbetskostnader	4 600	5 000	17 600	32 300	7 200	4 300	12 400	58 200
Resultat före av- skrivningar, arren- de kostnader och räntenetto	295 300	222 700	353 400	473 200	284 000	229 000	319 700	559 800
<i>Avskrivningar</i>								
Ekonomibyggnader o. byggnadsinvent.	66 100	71 100	78 300	320 700	59 200	63 000	91 200	324 300
Markinv. och markanlägggn.	800	700	3 000	5 100	500	800	3 100	7 100
Maskiner och redskap	68 400	54 100	81 600	88 000	67 000	54 100	98 600	109 900
Summa avskriv- ningar	135 300	126 000	162 900	413 800	126 700	117 900	192 900	441 300

Tabell 10.3 (forts.)

	JEU 2005				JEU 2006			
	RO 3	Riket	Företag med köttdjur	Företag med svin	RO 3	Riket	Företag med köttdjur	Företag med svin
	Mjolk-företag	Mjolk-företag ¹	800-	1 600-	Mjolk-företag	Mjolk-företag ¹	800-	3 200-
	3 199	3 199	3 199	5 599	3 199	3 199	3 199	5 599
Jordbruket								
Arrendekostnader	5 700	8 200	19 000	36 700	7 200	8 200	18 400	54 900
Resultat före räntenetto	154 300	88 600	171 400	22 700	150 100	102 800	108 500	63 600
Räntenetto	6 100	6 800	22 300	78 600	5 500	4 800	33 200	88 600
Resultat i jordbruket före ränta på eget kapital o.ersättn. för eget arbete	148 200	81 800	149 100	-55 900	144 700	98 000	75 300	-25 000
Skogsbruket								
Intäkter (exkl. värdeändr. skogförråd)	74 000	74 200	129 400	40 100	86 200	95 600	64 800	136 100
Kostnader	4 300	7 300	16 700	6 800	5 100	6 900	14 400	27 600
Resultat före avskrivningar, arbetskostnader och räntenetto	69 600	66 900	112 700	33 300	81 100	88 700	50 500	108 500
Arbetskostnader	-	600	5 800	5 200	-	400	2 400	7 400
Avskrivningar på maskiner och redskap	3 400	3 300	4 200	1 700	6 200	4 000	5 500	2 000
Resultat före räntenetto	65 800	61 600	102 700	25 300	74 100	83 800	42 500	97 500
Räntenetto	-	-1 200	-2 100	-1 200	-	-1 400	-1 000	-1 500
Resultat i skogsbruket före ränta på eget kapital o. ersättn. för eget arbete	65 800	60 500	100 600	24 100	74 100	82 400	41 500	96 000
Resultat i jord- och skogsbruket före ränta på eget kapital och ersättning för eget arbete	214 000	142 300	249 700	-31 800	218 800	180 400	116 800	71 000

Tabell 10.4**Jordbrukarnas taxerade nettointäkter m.m. 2000–2005 kr per hushåll, kronor***The farmers' assessed net receipts from different sources of income. Average per household 2000–2005, SEK*

Storleksgrupp, hektar åkermark	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<i>Näringsverksamhet</i>						
2,1– 5,0	13 500	14 000	15 500	16 000	17 500	18 100
5,1– 10,0	15 000	16 700	17 300	18 000	19 300	20 600
10,1– 20,0	23 700	25 700	27 100	26 900	26 400	29 800
20,1– 30,0	44 000	47 700	49 000	47 200	47 500	52 100
30,1– 50,0	77 000	82 200	83 600	79 300	78 500	83 700
50,1–100,0	122 800	129 600	130 300	126 900	129 300	135 200
100,1–200,0	145 600	158 400	167 700	164 100	165 800	171 000
200,1–	164 400	183 100	190 900	188 400	191 700	194 600
Samtliga	50 400	54 700	57 600	58 600	59 300	58 000
<i>Tjänst</i>						
2,1– 5,0	283 200	292 800	305 700	324 800	335 300	352 300
5,1– 10,0	272 900	281 700	294 700	312 100	320 000	333 900
10,1– 20,0	246 200	255 300	268 900	284 700	292 500	301 700
20,1– 30,0	215 400	226 000	238 200	251 900	259 200	266 500
30,1– 50,0	181 300	190 400	200 700	213 900	221 700	229 600
50,1–100,0	151 900	160 100	170 900	183 100	187 800	195 100
100,1–200,0	147 600	156 200	163 300	170 000	174 500	180 000
200,1–	138 900	146 400	161 500	167 200	171 600	176 000
Samtliga	226 400	235 200	246 100	258 100	265 900	283 300
<i>Taxerad förvärvsinkomst¹</i>						
2,1– 5,0	291 900	302 100	316 600	335 900	347 600	365 000
5,1– 10,0	283 100	293 800	307 300	325 300	334 300	349 400
10,1– 20,0	265 600	276 700	291 600	307 200	314 500	327 000
20,1– 30,0	255 300	269 700	283 100	295 000	302 800	314 500
30,1– 50,0	254 700	268 600	280 400	289 300	296 300	309 400
50,1–100,0	271 200	286 100	297 300	305 900	313 100	326 200
100,1–200,0	289 200	310 400	326 500	329 400	335 700	346 300
200,1–	299 100	325 300	347 700	350 700	358 600	365 300
Samtliga	272 600	285 600	299 300	312 300	320 700	336 700
<i>Nettoinkomst av kapital</i>						
2,1– 5,0	11 600	4 500	1 900	1 600	6 300	7 700
5,1– 10,0	14 700	9 400	7 200	4 800	8 200	13 900
10,1– 20,0	22 500	16 100	14 300	11 800	16 200	21 300
20,1– 30,0	31 300	25 500	22 600	19 000	25 000	30 100
30,1– 50,0	40 700	36 200	31 600	29 200	33 700	39 300
50,1–100,0	51 300	43 900	38 600	34 900	41 000	46 000
100,1–200,0	61 900	54 000	44 100	43 100	49 400	50 500
200,1–	76 700	66 800	50 500	54 600	65 500	67 600
Samtliga	29 000	22 900	19 700	18 200	23 100	25 700

1) Taxerad förvärvsinkomst utgörs av summan av inkomst av näringsverksamhet och tjänst minskad med allmänna avdrag.

Källa: SCB, Jordbrukarhushållens inkomster.

Tabell 10.5

Jordbrukarhushållens taxerade inkomster av näringsverksamhet och tjänst, nettoinkomst av kapital samt hushållsinkomst före och efter transfereringar år 2005. Medeltal i kronor per hushåll

The farmers' assessed income from business (incl. agriculture) and employment, net income from capital and household income before and after transfers. Average per household, SEK

Område	Taxerad inkomst av		Netto- inkomst av kapital	Hushållsin- komst före skattefria transfere- ringar och skatter m.m.	Positiva ej skatteplik- tiga trans- fereringar	Skatter och övriga negativa transfe- ringar	Hushålls- inkomst efter transfe- ringar
	Närings- verksam- het	Tjänst					
<i>Län</i>							
Stockholms	63 000	280 500	26 900	364 700	10 600	128 000	247 300
Uppsala	77 400	267 900	24 300	258 300	11 300	118 700	250 900
Södermanlands	74 400	259 800	29 200	351 100	11 900	116 400	246 700
Östergötlands	77 700	252 000	36 600	360 600	11 100	113 600	258 100
Jönköpings	68 900	288 100	37 100	393 300	13 000	109 500	296 800
Kronobergs	59 200	284 100	38 100	379 200	11 000	67 800	322 500
Kalmar	80 900	249 900	38 500	366 000	11 800	113 200	264 600
Gotlands	77 800	207 200	30 300	310 800	13 900	100 900	223 800
Blekinge	55 300	275 400	39 700	362 200	11 200	111 800	261 600
Skåne	69 100	269 800	28 700	356 500	11 600	111 600	256 500
Hallands	59 200	269 600	28 600	349 700	11 600	98 200	263 000
Västra Götalands	49 800	291 500	21 200	353 300	11 000	113 600	250 800
Värmlands	34 400	313 600	16 400	354 300	10 700	116 100	248 900
Örebro	54 300	291 400	20 400	353 300	11 300	115 700	248 900
Västmanlands	60 700	291 300	22 100	364 300	11 200	118 200	257 300
Dalarnas	46 500	293 100	21 000	350 800	11 100	115 000	246 800
Gävleborgs	50 000	284 700	20 500	346 200	11 200	110 500	246 900
Västernorrlands	42 300	317 400	16 800	368 700	10 500	120 100	259 000
Jämtlands	56 900	281 200	21 700	353 100	11 700	113 800	251 000
Västerbottens	40 300	328 500	19 000	379 600	11 500	123 300	267 800
Norrbottens	38 600	313 500	11 700	352 300	9 800	112 400	249 700
<i>Hela riket</i>							
2005	58 000	283 300	25 700	358 800	11 400	111 900	258 300
2004	59 300	265 900	23 100	337 400	11 600	110 900	238 000
2003	58 600	258 100	18 200	320 800	11 900	105 900	226 800
2002	57 600	246 100	19 700	313 900	11 900	100 300	225 400
2001	54 700	235 200	22 900	306 200	11 400	101 600	216 000
2000	50 400	226 400	29 000	298 800	10 700	104 000	205 500

Källa: SCB, Jordbrukarhushållens inkomster.

Tabell 10.6
Jordbrukets prisindex 2000–2007 (2000=100)
Agricultural price indices

Index	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Produktionsmedelsprisindex							
Total insatsförbrukning	100,0	107,2	109,3	113,5	114,8	118,0	127,3
Investeringsvaror och -tjänster	100,0	106,5	109,5	113,7	118,6	122,7	128,3
Totalt	100,0	107,1	109,4	113,5	115,6	119,0	127,6
Avräkningsprisindex							
Vegetabilier	100,0	104,2	106,1	108,1	103,0	109,8	140,0
Animalier	100,0	101,1	97,5	93,8	94,4	96,6	100,1
Totalt	100,0	102,2	100,7	99,1	97,6	101,5	114,8
Producentprisindex för livsmedelsindustrin, jordbruksreglerade livsmedel							
Vegetabilier	100,0	109,5	111,9	112,8	112,8	114,2	123,8
Animalier	100,0	108,2	108,8	107,9	107,7	108,3	110,5
Totalt	100,0	108,6	109,9	109,6	109,4	110,2	114,8
Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel							
Vegetabilier	100,0	103,6	104,3	104,7	102,8	102,7	105,8
Animalier	100,0	106,6	107,7	107,6	107,1	107,9	108,7
Totalt	100,0	105,5	106,5	106,5	105,5	106,0	107,6
Konsumentprisindex							
Livsmedel, totalt	100,0	106,2	106,6	106,1	105,4	106,2	108,3
Totalt	100,0	104,6	106,6	107,0	107,5	109,0	111,4

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.7
Priser på traktorer, drivmedel, handelsgödsel, vegetabilier och animalier 1990–2007, kr

Prices of tractors, fuel, fertilizers, vegetables and animal products

Varuslag	1990	1995	2000	2004	2005	2006	2007
Traktorer, kr/st	250 000	..	418 000	460 000	480 000	499 000	..
Drivmedel, kr/100 liter							
Dieselolja	277	329	572	634	772	808	785
Handelsgödselmedel, kr/100 kg							
Kalksalpeter, 15,5 % N	112 ¹	137 ¹	120	161	167	168	211
Kalkammonsalpeter, 28,0 % N	175 ¹	207 ¹	177	217	237	249	256
Superfosfat, P 20	136 ^{1,2}	233 ^{1,2}	224	238	259	258	314
Supra PK 11–21	234 ¹	213 ^{1,3}	197	213	230	236	263
Supra NPK 17–4–13	..	..	213	244	264	275	295
Supra NPK 21–4–7	..	..	207	243 ⁴	259	270	288
Vegetabilier, kr/100 kg							
Vete ⁵	133	118	97	97	91	104	190
Råg ⁵	143	110	91	87	91	103	186
Korn ⁵	133	111	89	85	82	91	160
Havre ⁵	132	107	88	76	84	103	150
Potatis för stärkelse	57 ⁶	56	50	52	46	45	45
Sockerbetor	29	42	38	41	42	30	28
Vetekli	179 ⁷	127	123	143	150	152	166
Melass	169	126	102	129	135	144	156
Animalier, kr/100 kg							
Kött av							
Storboskap	2 545	2 295	1 829	1 590	1 831	2 001	1 964
Mellankalv	2 882	2 502	1 850	2 022	1 835	1 884	1 998
Mindre kalv	1 621	1 638	115	150	150	150	150
Häst	1 344	607	702	594	614	608	589
Får och lamm	2 205	1 764	1 778	2 022	2 043	2 043	2 051
Slaktsvin	1 487	1 325	1 102	1 039	1 080	1 145	1 183
Fjäderfå ⁸	975	773	663	675	649	637	687
Mejerimjök, kr/100 kg	297	308	306	291	283	279	303
Ägg, kr/100 kg	..	815	805	853	786	868	948

1) T.o.m. 1998 50 kg säck. Fr.o.m. 1999 600 kg säck.

2) Superfosfat, P9.

3) Supra PK 7–13.

4) OptiCrop 21–3–10.

5) Vid leveransort för vara av normal kvalitet. Fr.o.m. juli 1995 pris vid 14 % vattenhalt samt för normalvete vid 11 % proteinhalt. Dessförinnan pris vid 15 % vattenhalt. Årsmedelpriser beräknas som sammanvägda månadspriser med avseende på levererade kvantiteter.

6) Uppgifterna för 1990 avser även potatis för råsprit.

7) Uppgifterna är inte jämförbara.

8) T.o.m. 1996 för djur med vikten 1,3 kg, därefter 1,7 kg.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.8**Indextal för delposter i avräkningsprisindex 2000–2007 (2000=100)***Producer price index. Indices for subtotals*

Varuslag	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Spannmål	100,0	100,2	97,2	92,7	90,0	101,3	179,4
Matpotatis	100,0	128,5	137,2	165,5	99,8	145,7	194,2
Annan potatis	100,0	105,0	104,1	104,1	91,9	89,8	90,6
Sockerbetor	100,0	109,2	107,0	106,8	110,7	79,0	72,0
Oljeväxter	100,0	138,8	140,3	128,5	137,2	150,2	212,6
Mjök	100,0	100,1	100,8	94,6	91,7	90,6	98,3
Ägg	100,0	108,6	111,6	106,0	97,7	107,8	117,8
Storboskap	100,0	94,1	92,6	86,4	99,0	107,7	105,5
Kalv	100,0	104,7	107,4	98,5	87,8	90,1	93,8
Får och getter	100,0	109,9	113,5	114,7	114,4	114,6	115,4
Gris	100,0	104,0	88,5	93,3	96,8	96,8	94,2
Frukt	100,0	109,4	158,3	135,4	122,2	114,4	132,5
Grönsaker, blommor och plantskoleväxter	100,0	103,9	104,4	105,4	108,4	116,1	116,3

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.9**Genomsnittliga arrendepriser för jordbruksmark med och utan gratisarrenden samt för åkermark 2006, kr per hektar***Average rent for agricultural land and for arable land*

Område	Län	Genomsnittliga arrendepriser för		
		jordbruksmark inkl.gratis- arrenden kr/ha	exkl.gratis- arrenden kr/ha	åkermark inkl.gratis- arrenden kr/ha
Sydsverige	K,M	2 258	2 387	2 919
Västsverige	N,O	1 104	1 197	1 351
Småland med öarna	F,G,H,I	757	797	1 246
Östra Mellansverige	AB,C,D,E,T,U	1 030	1 069	1 103
Norra Mellansverige	S,W,X	435	621	434
Norra Sverige	Y,Z,AC,BD	324	467	341
<i>Hela riket</i>		1 095	1 202	1 285

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.10
Utvecklingen av arrendepriiser 1994–2006 (1994=100)

Rent for agricultural land, indices

Område	Län	1994	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Sydsverige	K,M	100	102	119	135	141	154	155	153	153
Västsverige	N,O	100	100	124	128	136	143	145	127	129
Småland med öarna	F,G,H,I	100	104	133	133	136	131	131	130	140
Östra Mellansverige	AB,C,D,E,T,U	100	103	121	139	137	138	138	140	142
Norra Mellansverige	S,W,X	100	100	139	141	144	100	101	130	131
Norra Sverige	Y,Z,AC,BD	100	98	115	94	102	96	100	176	183
<i>Hela riket</i>		100	102	122	131	134	136	136	136	138

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.11
Priser på jordbruksmark¹ 1995–2006, 1 000-tals kr per hektar

Prices on agricultural land

Produk- tions- område	Pris per hektar (vägt medelvärde)								Antal försäljn. 2006	Försåld areal, ha 2006
	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006		
Gss	25,8	40,1	46,6	43,2	48,9	60,1	67,2	88,5	145	1 372
Gmb	13,8	22,8	20,9	26,0	27,6	30,2	47,9	50,2	202	1 920
Gns	13,3	20,1	21,4	21,4	22,5	25,1	33,2	37,2	224	2 693
Ss	8,7	13,9	18,9	17,0	16,1	19,4	25,2	30,1	265	3 012
Gsk	9,1	14,2	14,1	14,3	15,5	16,1	26,1	27,9	820	5 831
Ssk	5,4	6,5	6,9	8,1	6,5	10,1	14,6	15,4	300	1 611
Nn	2,9	3,0	3,0	3,3	3,4	3,6	8,1	8,4	423	1 881
Nö	2,2	3,2	3,2	3,3	3,4	3,5	6,4	6,6	226	1 119
<i>Hela riket</i>	10,8	16,8	18,4	18,5	19,4	22,4	31,1	34,3	2 605	19 439

1) Avser både åker- och betesmark.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.12
Försålda lantbruksenheter¹ 2007
Sold agricultural units

Område	Samtliga lagfarna köp (ej slätköp)			
	Antal köp	Köpeskilling medelvärde, 1 000-tals kr	Taxeringsvärde ² medelvärde, 1 000-tals kr	Köpeskillingskoefficient ³ , ovägt medelvärde
<i>Län</i>				
Stockholms	57	3 603	1 601	2,37
Uppsala	81	2 455	1 246	2,22
Södermanlands	47	2 892	1 122	2,66
Östergötlands	88	2 886	1 389	2,21
Jönköpings	177	2 069	1 148	1,96
Kronobergs	187	1 951	960	2,19
Kalmar	119	2 020	1 007	2,16
Gotlands	61	1 852	907	2,35
Blekinge	74	1 834	848	2,21
Skåne	440	2 429	1 053	2,42
Hallands	121	2 353	1 015	2,46
Västra Götalands	607	1 797	867	2,16
Värmlands	365	1 197	595	2,14
Örebro	138	1 446	714	2,14
Västmanlands	47	2 529	1 165	2,43
Dalarnas	196	827	375	2,45
Gävleborgs	152	994	528	2,09
Västernorrlands	231	820	405	2,21
Jämtlands	210	981	430	2,35
Västerbottens	243	916	479	2,16
Norrbottnens	159	946	449	2,18
<i>Hela riket</i>				
2007	3 800	1 657	788	2,24
2006	3 316	1 526	812	1,99
2005	3 465	1 335	797	1,81
2004	3 093	1 167	460	2,61
2003	3 064	1 082	465	2,40
2002	2 944	1 030	458	2,30
2001	2 938	1 010	466	2,22

1) Endast köp av hela taxeringsenheter.

2) Taxeringsvärde enligt allmän fastighetstaxering för lantbruk 2005. För åren 2001–2004 avses basvärdet enligt 1998 års taxering.

3) Se texten.

Källa: SCB, Fastighetspris- och lagfartsstatistik.